

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravljanje v Ljubljani, Franciška ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inserati: Enostopna petič vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglašeni in poslani vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštnine proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Otroška politika.

Nemški državni zbor in avstrijski parlament sta na počitnicah avstrijska in ogrska delegacija spita že nekaj časa — med tem pa se vrše v nemškem glavnem stanu pogovori vojskovodij in kanclerjev zavezniških osrednjih držav, od katerih smo prej le vedeli, da hočejo napraviti jako važne, morda odločilne sklepe. Sedaj, ko so za nami, pove vsak časopis o uspehu nekoliko drugače ali natančneje: vsako drugo poročilo enega in istega časopisa si nasprotuje. Avstro-ogrski zunanji minister grof Burian so prišli prorokovati uradno-poluradno itd. o avstro-poljski rešitvi ali neavstro-poljski rešitvi ali poljski nerešitvi in namesto da bi se podal pred delegacije, kjer bi moral delati svojo politiko ali jo vsaj zagovarjati, kjer bi mu lahko odgovarjali in glasovali o njegovi politiki, se zateka v predale »Nove Preše«, da govori v obliki intervjuja ne da bi kaj povedal.

V Nemčiji pravijo sicer, da je podkancler povabil voditelje državnozbornih strank k sebi, da jim bo poročal o posvetovanjih v nemškem glavnem stanu in sklepal se bo o tem, ko se snide nemški glavni odsek. Veliki nemški narod, ki po nemški časnikarski trobenti edini na svetu ve, za kaj se bojuje, naj bi smatral še za veliko milost, če se mu naknadno poroča o posvetovanjih ali sklepkih, ki naj bi bili za nadaljevanje vojne ravno tako odločilni kakor za cel ustroj političnih in gospodarskih razmer po miru? O Rusko-Poljski naj se odloči takoalito, ravno tako o dosedanjih pokrajinah vzhodnega morja, katerim se je ruska vlada sovjetov odpovedala le pod najhujšim pritiskom sile in onemoglosti. In to vlado lahko jutri vrže kaka meščansko-nacionalistična!

Da, v Nemčiji uganjajo še vedno otroško politiko, o kateri je pel Heine bolešno. Najžalostnejše pri tem je, da je nemškemu meščanstvu prešla tekem štiridesetih let prejšnjega stoletja uslužnost v kri in da je celo v nemškem delavskem razredu zmisel za demokratično samoodločbo še prav malo razvita. Drugače bi ne bilo mogoče, da se najdejo meščanske stranke, ki nastopajo proti sklicanju nemškega glavnega odseka in da Vsenemci in konservativci od državnozbornske večine s tem, da hočejo povzdigniti moč parlamenta, temu ugovarjajo...

Hinavci pa bi bili, ako bi hoteli iskati pezdilja v očesu nemške države, ko z vsako kretajo zadevamo ob brunu te blažene države. Mi nimamo le borgega glavnega odseka, marveč tudi našo postavodajno korporacijo, ki bi morala govoriti o zunanji politiki, namreč delegacije. Te se niso sešle niti ob nastopu grofa Buriana — in že prej ne. In na edinem mestu, avstrijskemu državnemu

zboru, ni zunanji minister odgovoren. Ali naj se ta parlament snide, se ugiblje vsepovsod. Pri nas so še veseli, ako se najde kak agrarni poslanec, vesel svoje kmetije, ki se brani peljati se v septembru na Dunaj. Tako se dogaja tudi v Avstriji vse, kar je odločilno za nadaljevanje vojne in določa bodočnost, brez sodelovanja naroda te države. Po »Arbeiterwille«.

Sporazum Jugoslovanskih socialističnih strank.

V zagrebškem bratskem listu »Pravda« izjavja sodrug v. b. o tem vprašanju naslednje:

Odkar je postalo jugoslovansko vprašanje aktualno, so se bavile vse tri jugoslovanske socialistične stranke v svojem časopisju in na svojih raznih sejah s tem vprašanjem; vršila se je tudi ena skupna konferenca v Zagrebu, ki pa je med tem ostala brez vidnega uspeha. Med tem dobiva jugoslovansko vprašanje za nas tem večjo važnost, čim bolj se širi med širokimi sloji ljudstva, in gotem še zaradi tega, ker moramo označiti tudi naše stališče kot socialisti kakor tudi z ozirom na socialistične stranke Avstro-Ogrske tako tudi napram meščanskim strankam.

Cenzura, in zlasti bosenska, prav mnogo preprečava, da bi pojasnili to vprašanje javno potom našega časopisja in — recimo iskreno — se zedinili, pa da v tem narodnem vprašanju postavimo jugoslovansko socialistično fronto, eno edino, ki bi jo tvorile bosenska, naša in slovenska tovariška stranka.

Na videz prav enostavna stvar ima vendar svoje težkoče in to zaradi tega, ker so nazori, s katerih se v pojedinih strankah izvajajo zaključki, različni. Za to je treba temeljitega posvetovanja o vseh nazorih, ki se dajo glede na sedanje razmere najbolje izvesti ob ustni razpravi. Druga okolnost je tudi različnost taktike. Nanjo vplivajo kolikortoliko kot predpogoj razmere in nameni gibanja v posameznih deželah. Vse to bi morali vzeti pod kritični drobnogled ter preiskati kaj nas druži, kaj nas deli, in kaj nas more dovesti v eno bojno falango. Smatram, da je to za nas neodložljiva nujnost ter da je popolnoma napačno, če stoji ena stranka aprioristično na svojem stališču, ter ni pristopna nikakršnim razlogom, niti ne mara presojeti ali uvaževati argumente druge strani. Niti se ne more zahtevati, da se te tri stranke uklonijo stališču ene stranke v vsaki podrobnosti. Glavno je in odločilno, če se porazumemo v glavnih črtah o onem, kar je treba storiti v konkretnem primeru. Nepri-

rodno je, če se morejo heterogene meščanske stranke v tej dobi združevati, da bi to pri socialistični stranki ne bilo mogoče. Ako smo edini v negaciji razmer, ki konservirajo sedanje neznosne nacionalne razmere našega troimenskega naroda, tedaj more biti mogoče, da se zedinimo tudi v pozitivnem opazovanju in delovanju za bodočnost.

Vse tri stranke so edine v vprašanju narodnega edinstva, a edine so tudi v tem, da samostojno delajo za ta cilj. Cilj in taktika sta takorekoč že urejeni in brez bistvenih razlik. Poleg tega dvojega je medtem važno tudi stališče, kakršno treba da zavzamemo napram ostalim socialističnim strankam Avstro-Ogrske, to tembolj, ker smo po mojem mnenju in po mojih informacijah pred obnovitvijo avstrijske socialistične internacionale, a potem tudi eventualno pred skupno konferenco, na katero bodo povabljene vse -socialno demokratične stranke Avstro-Ogrske.

Vse te okolnosti zahtevajo imperativno, da se jugoslovanske stranke predvsem sporazumejo med seboj. To so tako važne stvari, da jih ne moremo omalovaževati. Prav te nas silijo, da čimprej ustno izmenjamo misli o teh stvareh. Najprej neobvezno vsaka stranka popolnoma svobodno, ter z iskreno željo, da pride do sporazuma.

Optimist sem toliko, da verujem v uspeh take izmenjave misli v interesu naše socialistične kakor tudi naše narodne stvari, ker bi bil tak uspeh silne moralne važnosti za daljni razvoj našega gibanja in naše skupne stvari, ki smo ji vsi nesumljivo enako iskreno vdani.

Vojna poročila.

Avstrijsko vojno poročilo.

Dunaj, 24. avgusta. Uradno. Italijansko bojišče. Italijanski letalci so napadli v noči na 23. avgust Bolcan in Gries. Sovražnik je vrgel nad 30 bomb, ki so ubile več prebivalcev in poškodovale bolnišnico. Na fronti nobenih večjih bojov. — Albanija. Bojne sile generalnega polkovnika barona Pflanzer-Baltina so prebile 22. t. m. sovražne črte med Beratom in Fierijem in izvedle svoj napad do višin južno Xumanija. Istočasno smo vdrli severozahodno Berata v italijanske postojanke. Včeraj smo razširili uspehe pri Beratu in odbili silovite protinapade. Tudi v gorovju Silones so pridobile naše vrle čete prostora. — Naši letalci so uspešno bombardirali letalske naprave pri Valoni. — Šef. gen. štaba.

Dunaj, 25. avgusta. Uradno razglašajo: Italijansko bojišče: Nič novega. — Albanija: Naš napad napreduje

LISTEK.

Rdeči sarafan.

Poljski spisal Mihael Czajkowski.

(Dalje.)

Po bliskovo je preletel moj duh vse višave in nižave človeške družbe. Iz vseh teh skic pa se ni hotela pojaviti nobena enotna slika, kar seveda ni bilo po moji volji.

Dasi sem prehodil vse Boulevards, Champs elyées in velik del mesta, da sem bil nazadnje že utrujen, nisem pa vendar ničesar prinesel domov, kakor gorečo željo, spisati novelo.

K sreči sem dobil povabilo za zvečer k odličnemu rojaku. To me je potolažilo v nadi, da dobim ondi primerno tvarino.

Obhajal se je namreč god slavne pisateljice romanov. Zbirali so se izključno samo rojaki.

Samo trije Tirolci so igrali in prepevali svoje domovinske pesmi, katerih melodije so me spominjale na ukrajinske narodne pesmi, da si so bile precej neslične.

To je tudi v meni zbudilo domovinske čute in že sem nameraval spisati divjo kazaško povest.

Tedaj se je začel ples z nemškim valčkom. Ko so krožili mimo mene vrteči se pari, je zbudila takoj mojo pozornost dama z rdečim sarafanom, ki je plavala lahko po zraku, tako da se je njena majhna nožica komaj dotikala parketov.

Njen pogled je v meni zbudil zopet teman spomin, ki se ga nikakor nisem mogel izbežati.

Valček, rdeči sarafan, vse se je vrtilo v moji glavi kot v vrtincu, da se je meni nazadnje bolj vrtelo v glavi, kot plesalcem.

Med odmorom sem stal poleg plesalke v rdečem sarafanu, pogovarjal se z njo in pozneje celo plesal, dasi sem bil v plesu še takorekoč — Latinec.

Ob tem sem ji zrl vedno in vedno v ponosni obraz, da bi se prepričal, ali je nisem že kdaj videl, ali slišal o njej tega, kar mi je zbuja spomin.

Na precej dolgi poti proti domu sem se zastoj trudil, da bi se sam sebi smejal. Napenjal sem svojega duha, kakor prej, da sem postal naposled že razjarjen, za primerno tvarino noveli. Tedaj sem zaslišal neki notranji glas: »Kar si iskal, je najdeno!«

Ko sem dospel pred svoje stanovanje, sem zapazil na svoje veliko začudenje, da so okna razsvetljena. In vendar nisem nikogar pustil doma, niti pričakoval kakega gosta.

V negotovosti sem odpr vrata, misleč: »Sedaj se začinja resničen doživljaj!«

V strahu sem dospel v peto nadstropje, se trikrat prekrizal v obrambo proti vsem hudobnim duhovom in stisnil pest za morebitni napad lopova, preden sem hlastno odprl vrata.

Pri vstopu me pa ni sprejel niti šepav hudič, niti tat, pač pa moj najboljši prijatelj izza mladih let in vojaški tovariš Jaš.

Ko sva se pristrčno objela, mi je pripovedoval svoje doživljaje; jaz sem ga samo napol poslušal.

»Kaj ti je, Mihael, ali si bolan?«

»O, ne, dragi! Jaz sem zdrav kot riba. Toda, glej!«

Tedaj sem mu pomolil danes mi došlo pismo, ki ga je prebral:

»No, pa mi spiš kaj!«

»Ko bi kaj vedel!«

»Kar hočeš, samo da je novo in mično!«

»Odkod pa naj vzamem?«

»Iz glave! Le išči, boš že kaj našel!«

»Nemogoče! Jaz ničesar ne najdem!«

Sedaj sem mu šele povedal o rdečem sarafanu in nocojšnjem večeru.

Skočil je pokoncu in vzkliknil:

»Izvrstno! Sedaj spiš resnični dogodljaj!«

»Kaj ti je, Jaš! Ali si nor?«

»Ali se več ne spominjaš onega starega Japlowieckega v Bukowki?«

»Seveda! Toda, kaj je s tem?«

»Ali ne veš, kaj nama je pravil o rdečem sarafanu in o valčku?«

Nato sem poljubil prijatelju roko in usta, rekoč:

»Kako hvaležen sem ti, dragi moj Jaš! Da, sedaj se spominjam in sem tako vesel, kot bi sedel na sto konjih!«

In v resnici nisem vedel, kaj bi počel od veselja. Ponoči sem se vsega natanko domislil, kako sem še leta 18... pozimi na lovu z istim Jašem v gozdih blizu Čudna zašel in končno dospel k malemu zavetišču v Bukowki, ki leži v sredi skoro nedostopnih gozdov in močvirja.

Že prej sva vedela, da stanuje ondi neki Tomaž Japlowiecki, ki so ga imeli po celi okolici za čarovnika in čudodelnika.

(Dalje prih.)

uspešno. Po ljutih bojih so včeraj severno Fieri bile zavzete italijanske oporne postojanke. Naše čete so ob zasledovanju prekoračile Semeni. Tudi pri Beratu in v gorovju Siloves smo dalje napredovali. Bombni napadi naših letalcev na Valono so se nadaljevali. — Šef. gen. štaba.

Berat in Fieri zavzeta.

Dunaj, 25. avgusta. Uradno se razglša: Čete go. barona von Pflanzer-Baltin so zveze Berat in Fieri. — Šef. gen. štaba.

Nemško vojno poročilo.

Berlin, 24. avgusta. Vojni skupini kraljeviča Ruprechta in generalnega polkovnika von Boehna: Anglež je razširil svoje napade proti severu do jugovzhodno Arrasa, proti jugu čez Sommo do Chaulnesa. Armadi generalov von Belowa in von der Marwitz sta zlomili naval številno močnejšega sovražnika. Najhujši topniški boj od Arrasa do Chaulnesa je uvajal s prvim svitom bitko. Na obeh straneh Boyellesa prodirajočemu sovražniku so se v boju izognile prednje črte v zmislu povelj na Croisilles in St. Leger-Achiet le Grand-Miraumont. Ob nji so se zrušili jutranji napadi sovražnika. Popoldne obnovljeni naval je pridobil tal v smeri Mory. Pruski polki, ki so iz severovzhodne smeri posegli v protinapad, so vrgli sovražnika, ki je prodril čez Mory, zopet nazaj. V smeri Bapaume izvedeni sovražni napadi so potisnili naše črte nazaj na Behagnies-Bys. Tu so ustavile krajevne rezerve sovražnika in so odbile zvečer še večkrat ponovljene močne napade. Na obeh straneh Miraumonta se je razbil štirikrat ponovljeni naval pred našimi črtami. — Podstražmojster Baumeister 2. baterije rezervnega poljskega topniškega polka št. 21 je uničil tu z enim samim topom 6 oklopnih voz nasprotnika. Vzhodno Hamela se je ustalil sovražnik na vzhodnem bregu Ancre. Njegovi napadi iz Alberta so se zlomili vzhodno mesta. Da dobimo stik s Pysom, smo umaknili svojo črto z Ancre, med Miraumontom pa do vzhodno Alberta. Južno Somme so odbile pruske čete, ki so ondi preprečile že 9. avgusta angleški predor, tudi včeraj proti Cappy-Foncaucourt-Vermadvillers namerjene napade zahodno te črte. Na obeh straneh Avre, ob Aisi in Ailette manjši infanterijski boji. Med Ailette in Aisno je nadaljeval Francoz svoje napade. Popoldne so bili zavrženi delni napadi, zvečer pa je juršal sovražnik po najmočnejšem bobnečem ognju z velikim, enotnim napadom. Napad je popolnoma ponesrečil. V protinapadu smo vrgli sovražnika, ki je mimogrede prodril na Crecyan Mont pri Juvignyju in Chavignyju, nazaj na njegova izhodišča. Napadli smo čete v pripravljanih postojankah in nasprotnikove kolone v kotlinah Vezapoina s posebnim uspehom pred našo bojno črto. Poročnik Udet je dobil svojo 59. in 60. zmago v zraku. — V zadnjih dneh so si priborili poročnik Laumann svojo 25. in 26., podnadrednik Dörr 22. in 23., nadporočnik Aufarth 21., naporočnik Grein in poročnik Büchner svojo 20. zmago v zraku.

Večerno poročilo.

Berlin, 24. avgusta. Boj med Scarpo in Sommo. Angleški napadi jugovzhodno Arrasa in Bapaume so se izjalovili. Jugozapadno Bapaume je pridobil sovražnik iztočno od Thiepvala ozemlja. Večkratni angleški napadi od iztočno Alberta do Somme so se z velikimi izgubami zrušili. Med Ailette in Aisno smo zavržili napade Francozov. — von Ludendorff.

Berlin, 25. avgusta. Uradno. Iz glavnega stana poročajo: **Zahodno bojišče:** Prestolonaslednik Ruprecht in generalni polkovnik von Boehn: Uspešni boji med sprednjimi četami jugozahodno Yperna. Na obeh straneh Baileula in severno kanala des La Bassée smo odbili delne napade od naših črt. Med Arrasom in Sommo so Angleži nadaljevali svoje napade. Močna infanterija, ki so jo vodili oklopni vozovi, je napravila zgodaj jutraj sunek med Neuville in St. Legerjem. Uničena je bila ob težkih izgubah pred našimi črtami. V St. Legerju stoječi oddelek so se umaknili v zmislu povelja v naše bojne črte izhodno kraja. Tudi pred Moryem so se izjalovili sovražnikovi napadi. Močne sovražne sile so večkrat juršale naše črte po bojih z dne 23. avgusta zahodno Behagnies-Bapaume-Varlencourt potekajoče fronte. Težišče napada ob sodelovanju številnih oklopnih voz je bilo naperjeno proti Bapaume samemu. Napadi so se zrušili. Poročnik Loewenhardt je razstrelil tukaj zadnje dni 6 oklopnih voz. Proti našim od Ancre odmaknjenim črtam je sovražnik močno pritiskal in je popoldne izvršil napad iz Courcelletta in Pozièresa proti Martin Puich-Bazentinu. Pruske čete so izvedle protinapad v bok sovražnika in so ga zapodile tja onostran Poizieres nazaj. Od vzhodno Alberta do Somme je skušal sovražnik na več krajih z močnimi napadi prebiti naše črte. S šestornim juršem proti sredini bojne črte je porabljal sovražnik zopet številne oklopne vozove. Prusi, Hesi in Virtemberžani so zapodili sovražnika nazaj. Preganjali so ga do La Boisselle in preko Chausée-Alberta-Bray in mu prizadejali težke izgube. Tukaj po sklepu bojev daleč v sovražne čete na celi fronti segajoče črte smo ponoči zopet umaknili. Med Sommo in Oise se je omejevalo bojno delovanje na topniške boje in manjše pešaške boje severno Roye in zahodno Oise. Ob Ailette je bojevanje popustilo. Med Ailette in Aisno so se izvršili proti Crecyan Mont ob obeh straneh Chavignyja v gostih valovih napadi. Za-

vrnjeni so bili ob težkih izgubah za Francoze. Konjeniški strelski polki so se pri tem najbolj izkazali. — Naša bombna letalska skupina je obmetavala v noči na 25. avgusta pristajališče naprave, kolodvora, vojaške naprave in sovražnikova tabarišča s 5000 kilogramov bomb. — von Ludendorff.

Berlin, 25. avgusta. (Večerno uradno poročilo). Hudi angleški napadi ob obeh straneh Bapauma. S silnimi silami poskušani predor sovražnika se je izjalovil. Lastni protinapadi za osvojitve izgubljenih tal se napredujejo. Mnogo razstreljenih oklopnih voz je raztresenih pred in za našimi črtami. Silni napadi Francozov južno Ailette, katerih glavna sila je bila zlomljena z lastnim uspešnim napadom.

Francoski letalski napad na Karlsruhe je povzročil precejšnjo škodo na poslopih. Devet oseb je mrtvih, devet ranjenih, pet sovražnih letal je sestreljenih.

Letalski napad na Bolcan.

Dunaj, 24. avgusta. Italijanski letalci so obiskali v noči od 22. na 23. t. m. mesti Bolcan in Gries ter zmetali nanju več kot trideset bomb. Napad je zahteval več mrtvih in ranjenih. Posebno poškodovana je bila bolnica v Bolcanu.

Vesti iz Rusije.

Trockijev poziv. Moskva, 24. avgusta. Trockij je izdal na ruski narod naslednji poziv: »Vsem! Ko so pripravljali Japonci v Vladivostopu izkrcanje svojih čet, je obvestil japonski generalni štab kabinetu zavezniških vlad, da proti sibirski železnici od nemških in avstro-ogrskih vojnih ujetnikov nevarnost. Nato sem odposlal iz Moskve ameriške in angleške častnike na sibirsko železnico, in jih pozval potrditi, da so vse vesti o nevarnosti za železnico prazno govoričenje. To dejstvo je znano tudi poslaniku Francisu. Sedaj, ko je ententino vmešavanje dovršeno dejstvo, je podprla ameriška vlada japonsko laž. Glasom besedila ameriškega poročila nameravajo pomagati zavezniki češko-slovaškimi četami v boju proti nemškim in avstro-ogrskim vojnim ujetnikom. To je ravno taka laž, kakor japonsko poročilo glede ogrožene sirske železnice od nemške strani.

Z ruskega bojišča. Moskva, 24. avgusta. V severnokavkaškem odseku so se morale sovjetske čete vsled sovražnega pritiska umakniti v Caricin. Tudi v jekaterinoslavškem ozemlju se sovjetske čete umikajo. V onješkem odseku so angleške in francoske čete zapustile svoje postojanke.

Protirevolucijska zarota. Moskva, 24. avgusta. »Izvestija« poročajo, da je prišla moskovska vlada na sled veliki zaroti moskovskih protirevolucijskih elementov. Protirevolucionarji so hoteli preprečiti odhod čet na češko-slovaško bojišče. Pri prijatih belih gardistih so našli natančno izdelan načrt za oborožen upor. Vse mesto je razdeljeno na okraje z znanjbo vseh tistih hiš, v katerih so bile postavljene strojne puške. Osem voditeljev organizacije je bilo aretiranih in ustreljenih. Sredstva za upor je dajala ententa. Listi poročajo o nameravanih uporih v okrajih Vologda, Vladimir, Vjatka in Orel, pa vsi ti poskusi so bili krvavo zadušeni.

Kmetška vstaja proti sovjetom. V guberniji Orel je buknila protirevolucionarna, zlasti iz kmetov organizirana vstaja. Več boljševikov je ubitih. Boljševiške čete, ki so dospele na oklopnih vlakih iz Kurska, so potlačile vstajo.

Zarota v Krasnojem Selu. Na velikem zborovanju v tavrški palači v Moskvi je povedal Lysowski, da je bilo pod devizo: »Proč s silo sovjetov!« vse pripravljeno v Krasnojem Selu za prodiranje proti Petrogradu.

Boji ob bajkalskem jezeru. »Prawda« poroča iz Moskve: Predore južnozahodnega obrežja bajkalskega jezera so zasedle čete sirske vlade nepoškodovane. Promet se vrši do predora 36.

Politični pregled.

— **Bosansko vprašanje** ne eksistira za Bosance. »Arbeiterwille« piše o tem naslednje: V Sarajevu bi se bilo moralo vršiti v zadnjem času zborovanje voditeljev in nekdanjih poslancev iz Bosne in Hercegovine, da se posvetujejo o bodočem državnopravnem stališču Bosne; zborovanje pa je bilo prepovedano. Zborovanje je prepovedano in s tem je rešeno vse: Bosansko vprašanje ne eksistira več in tudi jugoslovanske ne. K večjemu madžarska vlada sme še kaj reči o Bosni, avstrijska že dolgo nič več in vprašati srbski narod v Bosni, je-li zadovoljen s priklonitvijo madžarskemu globusu, je seveda odveč — meni gros Burian. Tako so vedno reševali v Avstriji in Ogrski narodna in ljudska vprašanja, dokler niso privedle te rešitve do razrešitve.

— **Pogoji poljskih pogajateljev.** Dunajski listi navajajo kot zahteve ali pogoje poljskih pogajateljev naslednje: Integriteta kongresne Poljske, integriteta Galicije, direktna meja med Poljsko in Rusijo, dohod Poljske k morju. Nikakor ne sme biti odtrgan od kongresne Poljske kak del, pa tudi od gališke Poljske ne. Iz gospo-

darskih in političnih ozirov zahtevamo tudi direktno zvezo z Rusijo. Drugo važno vprašanje, je vprašanje volitve kralja. Nobena gorenjih štirih življenjskih pogojev se ne sme žrtvovati kot kompenzacija za vprašanje volitve kralja.

— **Mirovno gibanje med delavci.** Izid konference obeh cesarjev je neznan. Tudi o predstoječi verski konferenci utegnemo le malo zvedeti. Nevtralnim vladam se zdi sedanji čas negoden za mirovna posredovanja. Pač pa ima Švedska najboljše namene. Vprašanje pa je, če si bodo pridobile nevtralne dežele vsled svoje pasivnosti, simpatije. Zanimivo je, da so se odločili angleški in francoski delavci za sklicanje mednarodne konference. Hendersonov mirovni program se ujema z Adlerjevimi. »The Nation« smatra stališče angleških delavcev kot prvo nedvomno diplomatsko zmago v vojni. Iz oficialnih glasov posameznih dežel se da razbrati mirovna pripravljenost. Iz različnega se da sklepati, da je danes mir bližje kot kdaj v dosedanji vojni.

— **Rumunski ministrski svet** je sklenil, dovoliti za osebe, v vojni poškodovane, 600 milijonov levov odškodnine.

— **Rumunski kreditni zavodi,** Rumunska zbornica je sprejela zakon, ki spreminja organizacijo zemeljskega kreditnega zavoda v Rumuniji. Ministrski predsednik Marghiloman je izjavil, da je vlada dolžna izvesti to spremembo, ker je treba, da se odtegnejo državni kreditni zavodi in narodna banka vplivu strankarske politike.

— **Morilec Jauresa,** francoskega socialista, Vlaina, ki je sedel štiri leta v preiskovalnem zaporu, je bil premeščen sedaj v neko kaznilnico.

— **Kompromis med Rusijo in entento?** Iz Stockholma se poroča: Radek, ruski državni podtajnik v ljudskem komisariatu za zunanje zadeve, se je mudil v taji misli v Volgi, kjer se je pogajal z zastopniki entente, da doseže na podlagi ustavitve prodiranja entente v Rusijo kompromis med sovjetsko vlado in entento. O vsej stvari se varuje najstrožja tajnost. Tudi časopisi ne smejo zavzemati napram vprašanju nobenega stališča.

— **Prihodnje volitve na Angleškem.** »Le peuple« priobča članek o stališču angleškega delavstva pri volitvah, ki se vrše jeseni. Snowden izjavlja, da so se šance Lloyda Georgea vsled uspehov ententinih armad znatno zboljšale, da pa njegova izvolitev ni še zagotovljena. Vlada dela z vsemi sredstvi in namerava tudi razširjenje volilne pravice, da si zagotovi zmago. Novemberske volitve bodo nekaj čisto novega, tudi v angleški zgodovini nekaj posebnega, ker si to pot ne bodo stale nasproti stranke, temveč dva razreda, buržuazija in delavstvo.

— **Wilson ne želi separatnega mira.** Washingtonski zastopnik »Timesa« izve na merodajnem mestu, da je Wilson izjavil, da se ne more spuščati v nikaka pogajanja z Bulgarijo ali Turčijo, četudi bi v vsekakor neverjetnem slučaju prišla taka ponudba od strani teh držav.

— **Ameriške armadne predloge.** Iz Washingtona javljajo, da sta otvorili obe zbornici kongresa debato o novi armadni predlogi. Reprezentantna zbornica bo tako dolgo zborovala, dokler ne bo sprejeta predloga.

— **Kriza japonskega kabineta.** Kakor znano se vrše na Japonskem že dalje časa nemiri vsled pomanjkanja riža. Ti nemiri trajajo še vedno dalje. Japonski kabinet bo bržkone odstopil.

— **Japonska gospodarska misija.** Glasom nekega brzojava iz Tokija je imenovala japonska vlada za Sibirijo posebno gospodarsko odposlanstvo.

Dnevne vesti.

— **Ne preveč potovati!** Tako so nas svarili najrazličnejši časopisi v krajših ali daljših opominih. Dandanes potovanje ni zabava, toda kaj hočemo? Taka svarila so neumestna v teh razmerah. Nešteto krat se obrača ljudstvo na deželno vlado in na druge korporacije, da naj dobavi potrebna živila in da potem ne bo treba potovati in se gnesti po železnicah. A, ker ničesar ne store tisti, ki je njih dolžnost, da bi, ko so zapleni vsa živila, tudi skrbeli za dobavo, je občinstvo, zlasti pa so rodbinski člani primorani potovati ob času počitka po živila, če hočejo obvarovati svoje pred gotovo lakotno smrtjo. Tako je! Vsak pameten človek ve, da s ¼ kg fižola še dva dni ležati ne moreš, še manj pa štirinajst dni delati. Teh potnikov se nikakor ne more primerjati z onimi, ki si doma nabašejo nahrbtnike in se vozijo na izlete, da se tam zabavajo. Delavci in delavke so veseli, če se v nedeljo odpočijejo med svojci od težkega vslededenskega trpljenja, da bi bilo tudi zanje potrebno razvedrilo. Nepotrebno »rekviriranje«, ki je danes postalo potrebno vsled razmer, ki jih nismo zakrivali mi, pa ni v zabavo, marveč je le izpričevalo in težko breme razmer, ki jih je zakrivil imperialistični kapitalizem in vsi tisti, ki mu služijo kot orodje.

— **Zvišanje tarifov na južni železnici.** S 1. septembrom se zvišajo voznine na juž. železnici za vse v okvir lokalnega tarifa odpravljene pošiljave. To zvišanje znaša za prenog 40 odstotkov, za vse drugo blago 70 odstotkov dosežanje voznine. Virhutega se bodo pobirali za vsakih 100 kilogramov ali štirijski meter prostornine gotovi pribitki.

— **Zvišanje dostavljajnih pristojbin.** Izšla je odredba justičnega ministrstva, po kateri se zvišajo dostavljajne pristojbine v državljskih pravnih zadevah.

— **Podražili se bodo sedaj tudi šolski zvezki** tik pred šolskim letom. Pravijo, da je nastalo veliko pomanjkanje pisemskega papirja in zavitkov.

— **Za invalide** je oddati eno mesto Jakob pl. Schellenburgove ustanove letnih 253 K 50 vin. (za celo življenje. Prošnje je do 15. septembra vložiti pri c. in kr. dopolnilnem okrajnem poveljstvu v Ljubljani. Več je razvidno iz objave na mestnem magistratu.

— **Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske** v tednu od 11. do 17. avgusta 1918 je bilo naslednje: novorojencev 12, 1 mrtvorojenec; umrlo je 14 oseb (9 domačinov in 5 tujcev), in sicer za jetiko 1 tujec, za različnimi boleznimi 13 oseb. Za infekcijskimi boleznimi je obolelo: 5 vojakov za tifuzom, za grižo pa 6 domačinov, 2 tujca in 3 vojaki; za vrtico (difterijo) 1 domačin.

— **12.000 kron** za jugoslovansko otroško akcijo je daroval hrvatski grof Bombelles akcijskemu odboru.

— **1. številka »Kurenta«** je bila v treh dneh razprodana. Takoj se je natisnila druga naklada, ki gre pa že tudi proti koncu. Jasn dokaz, kako smo bili potrebni dobrega satirično-saljivega lista. Kdor se še misli naročiti na »Kurenta«, naj stori to nemudoma, da se prva številka eventualno še tretjič ponatisne, dokler še stoji stavek in da venjo določiti naklado za drugo številko, ki izide že prihodnji teden.

— **Za hrabrožace!** »Slovesko Planinsko društvo« naznanja, da sta v Julijskih alpah otvorena in oskrbovana hotel »Zlatorog« ob bolnijskem jezeru in »Triglavski dom« na Kredarici. Ker so sedaj najlepši dnevi, naj ne zamudijo prijatelji naših planin izletov na bajno lepo bolnijsko jezero in na orjaški Triglav. »Triglavski dom« na Kredarici ostane oskrbovan do srede septembra, hotel »Zlatorog« pa tudi čez jesen.

— **Smrtno ponesrečila** je na Matuljahi čuvajeva žena Marija Rohl, doma iz Zagorja na Krasu. Hotela je odpreti progo, pa jo je vojaški avtomobil podrl. Zapušča tri nepreskrbljene otroke.

— **Tržaške novice.** Josipina Modritni, stara 30 let, stanujoča v ulici Arcata 8, je bila uslužbena kot »natakarica« v hiši št. 7. v isti ulici. Ta hiša menda ni na dobrem glasu. Zgodilo se je moralo nekaj, da se je ženska zbalala svojega moža in zato se je hotela zastrupiti s karbolno kislino. Izprali so ji želodec. — **Istotako** se je zgodilo z Marijo Lukaš, staro 26 let, stanujočo v ulici Giorgio Vastri 17. — V ladjedelnici pri Sv. Marku se je zgodila nesreča, ki je zahtevala človeško žrtve. Utrgala se je pri dvigalu veriga in je zadela delavca Ivana Hraščjo tako močno, da ga je podrla na tla in je re-vež obležal nezavesten. Ko so poklicali zdravnika, je ponesrečenec že izdihnil. Ponesrečenec je bil star 68 let in je stanoval v ulici dei Laboratori 216.

— **Celjski konferenci.** Včeraj sta se vršili v Celju konferenci spodnještajerskih sodrugov. Dopoldne se je vršilo zaupno zborovanje celjskih sodrugov, popoldne pa deželna konferenca spodnještajerske socialne demokracije. Obširneje poročilo o konferencah priobčimo jutri.

— **Nevarnega tčka vjeli.** Infanterist Josip Zdojšek je ušel od vojakov in se klatil po kmetih na Spodnjem Štajerskem, kjer je »rekviriral« razni posestnikom, kar mu je prišlo pod roko. Slepnil je kar na debelo. Enkrat se je pojavil tu, drugičkrat zopet tam. V Štoreh so ga naposled zasačili in izročili sodniji.

— **Žrtve razmer.** V Gradcu je umrla delavčeva žena Ana Lukan po porodu svojega petega otroka. Vzrok smrti je bila splošna telesna oslabeleost vsled prehrane. Moža je ženina smrt tako potrla, da so ga napadli iz žalosti srčni krči. Tri žrtve naenkrat! Umrla je ženina, otrok ostal brez prepotrebne matere in mož... pa kdo se briga za vse to! Koliko je takega skritega trpljenja!

— **Ubitega so našli** pred nekaj dnevi petinšestdesetletnega Lekša Havlija na Lomu pri Možici na Koroskem. Komisija je ugotovila osem udarcev s sekuro na glavo. O zločincu še ni nobenega sledu.

— **Prazne stolice na dunajskem vseučilišču.** Iz akademičnih krogov se poroča, da je na dunajskem vseučilišču praznih najmanj 16 profesorskih stolice, in sicer največ medicinskih.

— **Zastrupljanje z gobami** se neprestano dogaja na Dunaju. Dunajski listi poročajo, da so se zopet pripetili štiri smrtni slučaji vsled zastrupljanja z gobami. Glavno

krivdo nosi baje neki trgovec, ki je prodajal nezdrave gobe in jih prodajal kilogram po 3 do 4 krome.

— **Češki filozof** in profesor na češki univerzi Frant. Krejčí je slavil 21. t. m. svojo šestdesetletnico. Znan je po svojem delu »Filozofija sedanjosti«, kjer kritično obdeluje štiri velike mislece: Schoppenhauera, Spencerja, Nietzscheja in Toistega. Sedaj izhaja njegovo delo: »Filozofija zadnjih let pred vojno«. Mlajši praški generaciji je bil vedno dober prijatelj.

— **Vsi delavci rudnika bolni.** Praški »Večernik« poroča, da se je vseh 2300 pribramskih državnih rudarjev zglasilo bolnim. 60 odstotkov so jih zdravniki spoznali za delo nezmožne zaradi slabega hranjenja. Šele minuli teden so dobili delavci na svoje močne in krušne karte 90 dek črne moke po zvišani ceni, od katere je pa 70 dek strohnene repne moke, čeprav se jim je obljubilo dobavo v prvi vrsti.

— **Morala v budimpeštanskih gledališčih.** Pred nekaj dnevi je zbudil samomorni poskus 14letnega igralca budimpeštanskega otroškega gledališča, Ladislava Balogha, veliko senzacijo. Sedaj se je ugotovilo, da so se odigravali pod bivšim ravnateljstvom tega gledališča škandalozni slučaji. Ženski člani gledališča, 10 do 12letne deklice so bile zapletene v nemoralne afeze. Primadona, stara 12 let, je imela mesečno plačo 1200 kron. Policija je gledališče zaprla.

— **Židovska Budimpešta.** Po najnovešem popisu budimpeštanskega prebivalstva ima to mesto 51 odstotkov Židov.

— **Zasačeno tihotapstvo.** Ogrska akcijska drščba z lesno trgovino je poslala v Klosterneburg več smrekovih debel. Ko pa so jih med vožnjo pregledovali, so opazili, da so v sredini otlji in napolnjeni z 200 do 300 kilogrami mularice. Pošiljatev so zaplenili.

— **Mestna občina ljubljanska išče paznika za konjski hlev.** Zahteva se, da ima za to opravilo potrebno znanje (podkovski kovač ali doslužben kavalerist). Oglasiti se je: Cesta na Kodeljevo št. 8.

Delavsko gibanje.

— **Izboljšanja železničarjem.** V železniškem ministrstvu so se na vabilo ministrskega predsednika pogajali z zastopniki organizacij državnih železničarjev. Bistveno se je sklenilo: Uračunanje 50odstotne draginjske doklade I. redbinskega razreda v pokojnine se razširi na vse uslužbenke državnih železnic ne glede na službeno dobo. Dakje se je dovolilo, da se zaračuna del te kvote normalnim preskrbljenim vdov in sirot. Ženske uslužbenke (železniške oficiantke dobe primerno zvišane draginjske doklade, ki se prilagode razpredelnicji o stanarinah poduradnikov. Ženskim uslužbencem so dovolili, da se zaračuna 40odstotne dejamske krajevne doklade k pokojnini. Za oženjene delavce brez otrok so uvedli nov razred draginjskih doklad. Posebno važno je, ker se uračunavajo železničarjem vojna leta za napredovanje v službi. Upoštevajoč okolnost, da se je med vojsko posebno veliko zahtevalo od železničarjev v izvajanju obratne službe, se z gotovimi predpogoji priračuna tem uslužbencem za vsako koledarsko leto med vojno pol leta za napredovanje v službi. Ugodili so tudi želji uslužbencev državnih železnic, da se opusti odpovedovalna pravica službenega razmerja v prvih petih letih po uvrstitvi v službo po opravičniku.

— **Zborovanje južnih železničarjev v Ljubljani,** ki se je vršilo v soboto večer v restavracijskem salonu hotela »Ilirija«, je bilo razmerno dobro obiskano in je sijajno uspelo. Shodu je predsedoval s. Pezdir, zapisničar je bil sohr. Glavnik. Na dnevnem redu je bilo vprašanje prehrane železničarjev in njih sodelovanje pri aprovizaciji po svojem gospodarskem odboru. Kakor povsod, tako je prehrana tudi pri železničarjih slaba, zato je potrebno, da železničarji sodelujejo v aprovizaciji kot pravi sogospodarji. Glavno ravnateljstvo še nikakor noče preurediti aprovizacije tako kakor zahtevajo železničarji. Obljubila, da jo preuredi za vso progo, toda kdaj, tega ne pove. Železničarji morajo odločno zahtevati, zakaj življenjske razmere so postale naravnost neznosne, tako da železničarji ne morejo prevzemati nobene odgovornosti več, kako bo šlo dalje. Predsednik, sohr. Žorga in tudi drugi govorniki so za to, da se izvoli provizorični gospodarski odbor, ki se naznani službenim potom na pristojno mesto, da prevzame svojo nalogo. Ta predlog kakor tudi kandidati za gospodarski odbor se sprejmejo soglasno. Izvoljeni so bili v provizorični gospodarski odbor: za promet: Hartman, Brus, Salamon; za kurilnico: Grobolšek, Slanovic, Jerin; za vzdrževalno sekcijo: Kovancec Ivan (so

ga imenovali uradniki), Mozetič, Sojer in Rudar. V prvo in drugo skupino imenujejo še uradniki svoja zastopnika. Izvoljeni odbor in resolucija, ki se je obenem sprejela, v kateri se natančno navaja delokrog gospodarskega odbora, obenem zahtevata preureditev aprovizacije čimprej. — Generalno ravnateljstvo je izdalo te dni okrožnico, da naj izvolijo uslužbeni enega zastopnika konsumentov v takozvano prevzemalno komisijo. Shod je soglasno sklenil, da naj izvoli tega zastopnika novi provizorični gospodarski odbor. Govorilo se je na shodu tudi o napredovanju železničarjev. Že nad deset let je, kar je obljubila južna železnica, da bo izboljšala službene razmere vsaj v toliko kakršne so pri državni železnici. Zgodilo se pa ni. Toda o vsem tem in še drugih stvareh se bo govorilo na shodu dne 4. septembra, kjer se poroča o zadnji intervenciji. Sodrug Žorga je končno priporočal, da naj sodrug železničarji z vnemo podpirajo delavsko časopisje, zlasti dnevnik »Naprej«. Po shodu so sodrug železničarji nabrali za tiskovni sklad K 64.74, pa kar jim najsrčnejša zahvala. — S posebnim povdarmom moramo omenjati, da je bilo zborovanje povsem stvarno, poučno in res zanimivo. Zborovalci so z navdušenjem odobravalji izvajanja govornikov in iz vsega poteka, je bilo jasno razvidno, da so železničarji enih misli in da imajo resno voljo, delati z vso vztrajnostjo za izboljšanje svojih razmer.

Gospodarstvo.

Vinska letina na Štajerskem ne obeta posebnega. Skoro vsakdanje deževje pospešuje razne bolezni, n. pr. peronosporo in uničenje nade našega vinogradnika, glede množine pa tudi glede kakovosti. Upi, katere so gojili naši viničarji še pred dvema mesecema, so splavali po vodi. Cena lanskega izbornega vina vsled tega neprestano raste in se prodaja boljše vino danes po 12 do 14 kron od kleti. Tudi za nov mošt od stiskalnice ponujajo razni kupci že danes po 6 do 8 kron.

Shodi.

Železničarski shodi.

Celje. Dne 30. t. m. se bo vršil ob 7. zvečer društven shod v Celju v gostilni »zur grünen Wiese«.

Grobelno. Dne 1. septembra ob 2. popoldne se bo vršil na Grobelnem društven shod. Dnevni red: Poročilo o državni konferenci na Dunaju in 2. Razno.

Pragersko. Dne 2. septembra se bo vršil na Pragerskem društven shod z dnevnim redom: 1. Poročilo o državni konferenci na Dunaju.

Zidani most. Dne 3. septembra ob polu 8. zvečer se bo vršil društven shod na Zidanem mestu. Dnevni red: 1. Poročilo o državni konferenci na Dunaju. 2. Razno.

Ljubljana. Dne 4. septembra ob polu 8. zvečer se bo vršil v Ljubljani v gostilni »pri Iliriji« društven shod z dnevnim redom: 1. Poročilo o državni konferenci na Dunaju. 2. Raznoterosti.

Sodrug udeležite se teh shodov v polnem številu.

Zadnje vesti.

Zborovanje delegacij v septembru?

Dunaj, 25. avgusta. Iz dobro poučenih krogov izve »Parl. koresp.«, da se avstrijska vlada ukvarja z mislijo zborovanja delegacij. Ministrski predsednik baron Hussarek je stopil v dogovor z ministrom za zunanje zadeve grofom Burianom. Baron Hussarek smatra namreč po izjavah nemško-nacionalnih poslancev predvsem parlamentarno obravnavanje zunanjih zadev za prav nujno in zaenkrat še važnejše kakor ono notranje politike. Istočasno zasedanje delegacij in državnega zbora ne smatra za primerno in bi bilo tedaj primerno stališče zunanjega ministra grofa Buriana predpogoj, da se računava v danih razmerah z zasedanjem delegacij še pred nameranim sklicanjem septembrskega državnozbornskega zasedanja, ki bi se potem preložilo na poznejši čas. Odločitev glede zasedanja delegacij bo seveda odvisna od dogovorov barona Hussareka z grofom Burianom. Kar se tiče septembrskega zasedanja državnega zbora, je določeno sklicanje finančnega odseka za 10. september, nikakor pa še ne definitivno.

Konflikt vojnoličnega prometnega urada s praško mestno občino.

Praga, 25. avgusta. Tu je prišlo do resnega konflikta. Pokazalo se je namreč, da je v zadnjem času brez sledu izginilo 23.945 kruhov. Po podatkih vojnoličnega prometnega urada je magistrat prejel 181.000 kruhov, razdelilo se je pa le 157.000 kruhov. Manjka jili potentakem okolo 24.000.

Češki demokratje.

Izvršilni odbor češke državnopravne demokratične stranke je o priliki petdesetletice deklaracije sklenil izjavo, kjer pravi: Protestiramo proti vsaki sili in se ne

strašimo groženj in prilizovanj. V času svetovnozdgovinskega boja za svobodo podjarmljenih narodov se ne spuščamo v pogajanja radi federalizacije države, katere vlada stoji na srednjeveškem principu imperializma in militarizma. Slovesno izjavljamo, da si bomo priborili svojo samostojno, neodvisno češko-slovaško državo, obstoječo iz Češke, Moravske, Šlezije in ogrskega Slovaškega.

Resen konflikt med Španijo in Nemčijo?

Geneva, 25. avgusta. Kakor se čuje, namerava Španija poslati Nemčiji novo noto, ki bo spravljiva in uglašala pot za nova pogajanja. Nad tem so v Parizu seveda razočarani, kjer so upali, da napotijo Mauro, da pretrga z Nemčijo diplomatske odnose.

Ameriški »mirovni pogoji«.

Washington, 24. avgusta. Senator Lodge je izjavil v komisiji za zunanje zadeve naslednje: Mir moramo diktirati in ga ne smemo skušati doseči potom kakega pogajanja z Nemčijo. V posameznem se morajo izsiliti Nemčiji naslednji mirovni pogoji: Popolna izzostavitve Belgije, brezpogojni odstop Alzacije-Lorene in italijanskih ozemelj Avstro-Ogrske, zavarovanje Grčije, neodvisnost Srbije, Rumunije, Poljske in Slovanov sploh, svoboda Rusije, povrnitev v brestovskem miru odstopljenih dežel, Carigrad mora postati svobodno pristanišče in Palestina ne sme postati več turška. Najvažnejši mirovni pogoj je, da tvorijo Jugoslovani in Čeho-Slovaki neodvisne države, ki bodo stale v zvezi s Poljsko na poti nemškemu prodiranju na vzhod. Nemško vladno obliko morajo Nemci sami urediti.

Peru hoče vojno.

Lima, 24. avgusta. Peruanska garnizija v Anconu se je uprla in zahteva takojšnjo vojno napoved Nemčiji, prevoz nemških ladij v Zedinjene države in odposiljatev peruanskih čet na Francosko.

Aprovizacija.

S seje mestnega aprovizačnega odseka, dne 23. avgusta 1918. Odsek razpravlja o potrebščini najvažnejših aprovizacijskih predmetov za prihodnjo sezonsko dobo in konkretizira tozadevno svoje zahteve do c. kr. deželne vlade v Ljubljani. Poročata mestni župan dr. Ivan Tavčar in podžupan dr. Karel Triller. Od 1. julija 1917 do 30. junija 1918 je porabila mestna aprovizacija za prehrano dodeljenega ji prebivalstva okroglo 425 vagonov mlevskih izdelkov. Vrhutega se je razdelilo med občinstvo še 56.798 kg fižola, ki se naj vračunava v odmerjeni kontingent. Za peko kruha se je porabilo, kakor izkazano, celo leto 328 vagonov moke, torej mesečno po 27 vagonov. S početka je tehtal hleb kruha 700 gramov in se je moral skriti pozneje na 600 gr, danes prejema občinstvo kruh, ki tehta komaj 500 gramov. S skrčenjem krušne racije je bilo prebivalstvo najobčutneje prizadeto in to še prav posebno, ker je bilo razdeljevanje moke za kuho kakor tudi drugih mlevskih izdelkov tako pičlo, da nikdo shajati ni mogel. Mestna aprovizacija z dosedanjim mesečnim kontingentom ne more izhajati če hoče, da dobi prebivalstvo neskrajšano krušno racijo, 600 gramov. Aprovizacija ima preskrbovati 66.300 oseb in potrebuje najmanj 45 vagonov mlevskih izdelkov na mesec za preskrbo prebivalstva po postavno odmerjenih množinah za posamezne osebe. Zato niti govora ne sme biti, da bi c. kr. deželna vlada zahtevali kontingent na katerikoli način krajšala. Izven kontingenta mora dobiti mestna aprovizacija nadalje še najmanj 20 vagonov ješprenja in kaše in 20 vagonov fižola. Nedopustno je, da bi Ljubljana ostala kot lansko leto brez kaše, ješprenja in fižola, ko so ga druga mesta dobivala iz naše dežele v precejšnjih množinah. — Mestna aprovizacija ima trenutno toliko moke za peko na razpolago, da ji bo omogočeno s prihodnjim torkom pričeti s peko hlebcev po 600 gramov. Hleb se bo zaračunaval po naročilu vlade po 64 vinarjev. Pričakujemo, da bo za nadalje mogče zdržati težo 600 grmov za hleb in da dobi aprovizacija že prihodnji teden zadostne množine krušne moke na razpolago. — Prihodnji teden razdeli mestna aprovizacija na krušno karto po pol kilograma bele ogrske moke za kuho. Cena se še objavi. — Prihodnji teden razdeljuje mestna aprovizacija tudi pšenični zdrob za otroke in matere. Razdelilni načrt se objavi. — Vprašanje premoga in drv je precej kočljivo. Aprovizacija ima sicer že nekaj zalog premoga, vendar to komaj zadostuje za mestne urade, šole in pekarijo. Za nadrobno razdelitev prebivalstvu bo morala aprovizacija dobiti še najmanj 100 vagonov premoga, in je napolniti dvoje skladišč, da bo pomagano največji potrebi. Deželna vlada bo morala z odkazili za premog kar najbolj upoštevati mestno občino in to takoj, da bodo še pred zimo napolnjena skladišča. Nadalje prosi mestna aprovizacija, da ji prepusti c. kr. deželna vlada v Kranjski gori 1500 m³ drva. Le s to množino izpolnjene dosedanje zaloge drva mestne aprovizacije bodo komaj in komaj zadostovale najnujnejšim zahtevam. C. kr. deželna vlada mora v tem pogledu v polnem obsegu pritrđiti minimalni zahtevi mestne aprovizacije, ker je drugače nemogoče prevzeti

odgovornost za katastrofo, ki bi Ljubljano gotovo zadela vsled pomanjkanja kuriva. Priznati se pa mora, da je posebno zadnji čas šla glede kuriva deželna vlada zelo na roko mestni občini in aprovizačni odsek izreka referentu, gospodu deželne vlade stavbnemu svetniku Jakšetu, za njegov trud svojo zahvalo. — Mestni aprovizaciji se je dalo na razpolago za peko kruha 25 vagonov koruzne moke, ki je pa iz skaljene koruze. Zahteva se, da primešava mestna aprovizacija pri peki kruha po 20 odstotkov skaljene koruze. Splošna sodba je, da nakazana koruzna moka ni užitna in bi bil kruh pokvarjen s tako mešanico. Mestna aprovizacija bo za to na poskušnjo spekla v svoji pekarni z dodatkom koruzne skaljene moke poskušnje hlebce. Če se bo izkazalo, da je kruh neužit, bo zavrnila nakazano koruzno moko. — Mestna aprovizacija bo zahtevala od c. kr. deželne vlade za predstoječo prehranjevalno sezono 600 vagonov krompirja, z zahtevo, da se ji krompir dodeli takoj v zgodnji jeseni, ker kaže izkušnja, da pozneje mestna aprovizacija ne more računati na dovoz krompirja. Do 1. oktobra je neobhodno potrebno, da se dobavi aprovizaciji vsaj 240 vagonov, do 1. novembra 120, do 1. decembra 100 vagonov krompirja, ostalo množino pa pozneje. Če bo zahtevi mestne aprovizacije ugodeno, bo prebivalstvo takoj jeseni dobilo skoraj celo množino krompirja, kar ga ima dobiti za eno leto. Aprovizacija prosi deželno vlado, da se ji dodeli kot rekvizične okraje za krompir ljubljansko okolico, krajski in kamniški politični okraj. — Z vladno podporo za pokritje deficita pri razdelitvi živil ubožnejšim slojem mestna aprovizacija ne more izhajati. Da se mestna aprovizacija obvaruje izgube pri državni podporni akciji sklene odsek, da se bodo odslej oddajala živila in druge potrebščine pri razdelitvah ubožnih akcij s sledečimi popusti na običajne prodajne cene: Skupina A 67%, B in C 50%, D 25%, uradniške skupine I. in II. 50%, III. in IV. 25% popusta. Aprovizačni odsek kar najodločneje ugovarja proti krčenju mesnega kontingenta. Če se že enkrat v tednu vsled transportnih težkoč mora skriti razdelilna kvota mesa bi jo bilo pri drugi razdelitvi nadomestiti s tem, da bi se razdeljevalo večje množine mesa. Kontingent se ne sme na noben način krajšati. Nadalje bi bilo najenergичneje preprečiti klanje* pod roko na deželi. C. kr. deželna vlada naj prekličie sklep, da ni dovoljeno klanje prašičev na doma in preko lastne domače potrebe. Tudi v sili zaklano živino bi se moralo oddati prevzemalnicam. — Mestna aprovizacija bo tudi letos kupovala zelje in kisala v lastni režiiji. Prevzela bo Jakopičevo zeljarno na Mirju v najem in skisala najmanj 40 vagonov zelja.

Cena in teža kruhu. Od torika, 27. t. m. dalje se bode pekel 600 gr težak kruh, ki stane 64 vinarjev. — Pekarne se opozarjajo, da mora tehtati sveže pečen hleb kruha polnih 600 gr, ter da se ne sme zaračunati višje kakor po 64 vinarjev. Tozadevni prestopki se bodo sodno zasledovali in kaznovali.

Cena pšeničnemu zdrobu za otroke do 3. leta. Pšenični zdrob za otroke do 3. leta, ki se oddaja mesečno v vojni prodajalni v Gosposki ulici, stane od torika 28. t. m. nadalje kilogram 2 K 80 vin. Kdaj se bode dobil zdrob za september se objavi pravočasno v listih.

Kis na rumene izkaznice D. Stranke z rumenimi izkaznicami D prejmejo kis v torek, dne 27. t. m. dopoldne pri Mühlisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: od 8. do 9. šte. 1 do 200, od 9. do 10. šte. 201 do 400, od 10. do 11. šte. 401 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pol litra kisa, liter stane 1 K 50 vin. Stranke naj pripravijo drobšč.

Oddaja kumar. Mestna aprovizacija bo oddajala kumare jutri v torek, dne 27. t. m. dopoldne na trgu (pod Mahrovim zidom). Kilogram stane 80 vin.

Prodaja gob. Po poročilih, ki nam dohajajo z Dunaja so se pripetile hude nesreče, ker so se med občinstvom gobe brez kontrole prodajale in kupovale. Kakor naznanjajo listi umrlo je že 20 oseb za strupenimi ali pokvarjenimi gobami. Vsled tega je odredil župan, da se od sedaj naprej prodajanje gob na ljubljanskem trgu dene pod najstrožje nadzorstvo. Vsled tega se je odredilo: 1. Za prodajo gob se določijo štiri stojnice v Šolskem drevoredu, ter se bodo brez izjeme zaplenile vse gobe, ki bi se kje drugod prodajale. 2. Na trg se smejo prinašati: jurčki (Steinpilze), kapucinci (Rirkenpilze), konjiči (Rotköpichen), lisička (Eierpilze), gliva (der graue Ritterling), zajčki (der gehaufte Ritterling), mauri (Stoppelpelz) in srnce (Habichtspilz). 3. Druge gobe se smejo na trg postaviti le takrat, če so se prej prinesle na magistrat, da jih pregleda tržni nadzornik Ribnikar, ali pa župan sam. Na vsak način pa je izključena prodaja gob, ki so pod klobukom rdeče, ali pa imajo rdečkasto stebelce. Istotako se bodo na trgu brez izjeme zaplenjevale gobe, katerim se vidi, da so stare, črvice ali pa katere dajejo pri pritisku vodo od sebe. Kdor bi se tem predpisom ne pokoril, bo strogo kaznovan. Sicer pa se hoče magistrat potruditi, da si pridobi kakega izvedenca, ki bo posebno sedaj v jeseni pregledoval na trg prinešene gobe. — Dr. I. T.

Izdajatelj in odgovorni urednik
Josip Petelan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Učiteljska tiskarna

Ljubljana Frančiškanska ul. 6,

registrirana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejšje plakate in vabila za shode in veselice.

Letne zaključke

Najmodernejšja uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, itd.

Stereotipija. — Litografija.

Za izgotavljanje zabojev se sprejmejo

mizarji ali spretni delavci,

ki imajo že nekaj prakse v tej stroki. Sprejmejo se tudi drugi težaki.

Kolinska tovarna, Ljubljana.

Išče se

raznašalka

za Sp. Šiško. Mesečni zaslužek najmanj 80 K. Zglasiti se je v upravnistvu »NAPREJA«.

SIGORIN

STENICE

zatre čudovito naglo

Vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko: Lekarna „pri upanju“ (Apotheke zur Hoffnung): Pécs 46, Ogrsko.

GORICA - F. Batjel - LJUBLJANA - Stolna ulica 2-4 - Stari trg št. 28.

Trgovina in mehanična delavnica.

Moška in ženska dvokolesa

še s staro prevmatiko

šivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke. Najboljše baterije. Posebno nizka cena za preprodajalce.

Prazne zaboje

velike in male

prodaja po zmerni ceni

Konzumno društvo za Ljubljano in okolico, skladišče v Šiški, Koldvorska cesta.

Kavarna „UNIONE“

TRST

Velika zbirka političnih in leposlovnih revij in časnikov v vseh jezikih. Shajališče sodrugov vseh narodov.